

Kreiraj  
**marku**  
*bajnu*

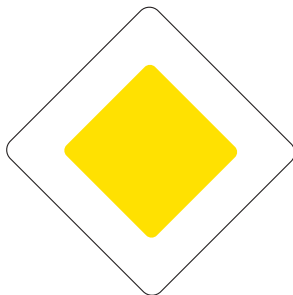


i osvoji nagradu sjajnu!



Natječaj za poštansku marku RH  
***Sigurnost u prometu***

Osvoji prijenosno računalo i pisač!





## SADRŽAJ

POŠTANSKE MARKE .....	3
IZDAVANJE MARAKA .....	4
FILATELIJA .....	5
DJEČJA MARKA .....	6
PRAVILA NATJEČAJA .....	7





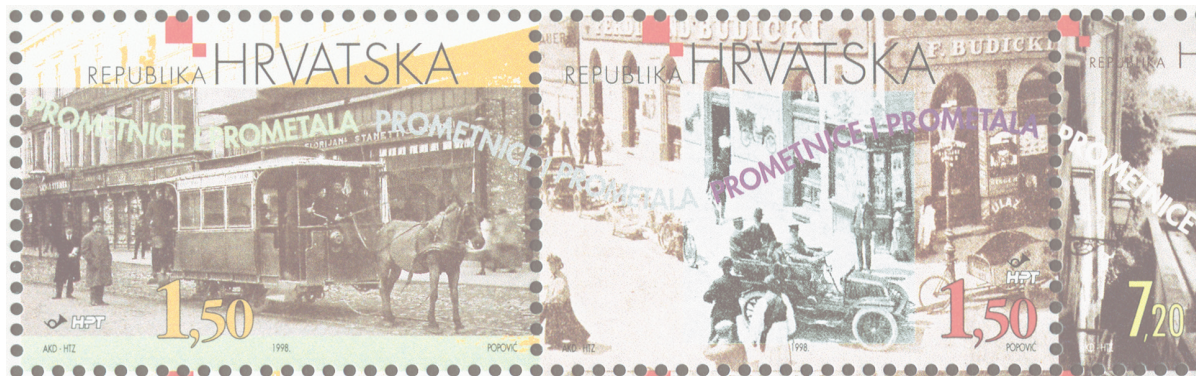
## POŠTANSKE MARKE

Uvođenjem poštanske marke sredinom 19. stoljeća kao sredstva za plaćanje poštanskih usluga unaprijed pojednostavnjen je složeni proces prijenosa pošiljaka za sve sudionike u poštanskom sustavu. Osim svoje primarne uloge, poštanska marka dobila je naknadno i brojne druge funkcije: postala je marketinško oruđe, služi za promidžbu nacionalne baštine, kao sredstvo sakupljanja itd.

Zbog svojega specifičnoga komunikacijskoga kanala („putovanje“ na pismima izvan granica države, izlaganje na filatelističkim izložbama) te ugleda izdavača (npr. UN, Vatikan), poštanska marka postala je izvrstan medij za prikazivanje tema i motiva iz različitih područja ljudskoga življenja.

Poštanska marka zaštićena je Svjetskom poštanskom konvencijom. Njome su definirani elementi koji se moraju nalaziti na poštanskoj marki: naziv države članice ili područja izdavanja ispisan latiničnim pismom te nominalna vrijednost marke izražena u načelu u službenoj valuti države ili područja izdavanja (slovom ili oznakom) ili pomoću drugih prepoznatljivih obilježja.

Predmeti i dizajn poštanskih maraka usko su povezani s kulturnim identitetom zemlje, pridonose širenju kulture ili pomažu u očuvanju mira. Na markama koje imaju iznimno značenje za zemlju izbjegava se politički karakter ili teme uvredljive prirode u vezi s nekom osobom ili zemljom.



## IZDAVANJE MARAKA

Nacionalni poštanski operatori, ali i mali samostalni teritoriji (npr. Farski Otoci, Grenland, Guernsey i dr.) u skladu s aktima Svjetske poštanske unije i odlukom zakonodavne vlasti određene države imaju pravo izdavati poštanske marke. Marke izdaje i poštanska uprava Ujedinjenih naroda (UNPA, engl. United Nations Postal Administration) preko svojih poštanskih ureda u New Yorku, Beču i Ženevi. Specifičan status ima, primjerice, i Bosna i Hercegovina, čija tri poštanska operatora izdaju različite marke, ali i mala država Andora, koja izdaje marke na dvama jezicima: španjolskom i francuskom.

Teme maraka odabiru se na temelju pristiglih prijedloga građana i institucija, a predložene teme moraju pridonositi razvijanju veza među narodima te njegovati suradnju na kulturnome, socijalnome i gospodarskome području. Konačan odabir provodi mjerodavno povjerenstvo sastavljeno uglavnom od uglednih i stručnih osoba iz različitih područja. Motivi na markama mogu biti različiti: od kulture, znanosti i povijesti do sporta ili obilježavanja važnijih obljetnica ili aktualnih događaja. Naklada poštanskih maraka ovisi o izdavačkoj politici, odnosno o vrsti maraka, veličini države (teritorija) te zanimljivosti teme.

U Hrvatskoj su poštanske marke regulirane Zakonom o poštanskim uslugama, odnosno pobliže definirane pravilnikom koji donosi mjerodavni ministar za poštanski promet. Važećim Pravilnikom o poštanskim markama RH propisani su obvezni elementi na poštanskoj marki: naziv države – HRVATSKA, izdavač – logotip Hrvatske pošte, godina izdavanja (otisnuta arapskim brojkama), nominalna vrijednost (otisnuta arapskim brojkama ili latiničnim pismom) i ime autora (otisnuto latiničnim pismom).



Osmišljavanje odnosno izrada likovnih i grafičkih rješenja poštanskih maraka povjerava se likovnim umjetnicima i dizajnerima u zemlji i inozemstvu ovisno o politici izdavača. Procesi tehnike tiskanja poštanskih marka vrlo su specifični, a posebice zbog vrlo velikih zahtjeva kada je riječ o kakvoći i svim sigurnosnim elementima koje poštanske marke moraju imati.

## FILATELIJA

Filatelija je najrašireniji sakupljački hobi u svijetu čiji početci sežu u drugu polovinu 19. stoljeća. Podrazumijeva sustavno proučavanje i sakupljanje poštanskih maraka i drugih srodnih filatelističkih suvenira (omotnica prvoga dana – FDC, maksimum-karata, godišnjih zbirki maraka, karneta, žigova i ostalog). Neki filateliju nazivaju i hobijem kraljeva (najvrjednije zbirke poštanskih maraka pripadaju kraljevskim obiteljima). Ovaj je hobi vrlo edukativan, a njime se bave milijuni ljudi oba spola te različite dobi i naobrazbe, iz svih dijelova svijeta. Prema nekim procjenama čak 25 posto ljudi u razvijenijim zemljama u određenom razdoblju života sakuplja marke, a danas u svijetu ima više od 20 milijuna filatelista. U Hrvatskoj je registrirano tridesetak filatelističkih klubova s više stotina aktivnih filatelista. O njihovu radu može se saznati više na internetskim stranicama Hrvatskoga filatelističkoga saveza ([www.hfs-cpf.hr](http://www.hfs-cpf.hr)).





## DJEČJA MARKA

Hrvatska pošta je proteklih osam godina zaredom izdavala poštanske marke na temu Nove godine. Motivi na ovim markama jesu najljepši radovi učenika osnovnih škola na zadanu temu: 2014., Blagdanski stol – Ema Tufeković iz Tenje; 2013., Novogodišnja čestitka – Mia Štimac iz Siska; 2012., Djed Božićnjak Sara Šaravanja iz Slavonskoga Broda; 2011., Ples snježnih pahuljica – Barbara Tomorad iz Marije Bistrice; 2010., Snježno drvo – Marta Bilandžija iz Slavonskoga Broda; 2009., Snjegović – Leonarda Štorga iz Zagreba; 2008., Saonice – Leo Živica iz Čazme i 2007., Nova godina – Vedran Damjanović Maglica iz Slavonskoga Broda.





## Pravila Natječaja za odabir likovnog rješenja poštanske marke RH Sigurnost u prometu

### CILJ NATJEČAJA

#### Članak 1.

(1) Cilj je Natječaja odabir likovnog rada učenika/ učenice koji će poslužiti kao predložak za poštansku marku RH Sigurnost u prometu.

(2) Natječajem se nastoji promovirati i djeci školskoga uzrasta približiti smisao, značenje i funkcija poštanske marke.

#### Sudionici Natječaja

#### Članak 2.

U Natječaju mogu sudjelovati učenici sa stalnim prebivalištem ili boravištem u Republici Hrvatskoj koji redovito pohađaju osnovnu školu.



#### Propozicije, tema i sadržaj likovnog rada

#### Članak 3.

(1) Tema Natječaja za poštansku marku RH je sigurnost u prometu.

(2) Zadani temu Natječaja, odnosno zadani motiv treba likovno obraditi prema odabranim nastavnim temama Nastavnoga plana i programa za osnovnu



školu za Likovnu kulturu (PiP) u vezi s npr. bojom, plohom, površinom, odnosno ritmom, kontrastom (npr. toplo-hladno), simetrijom/asimetrijom, proporcijama itd.

(3) Primjenjuju se slikarske, crtačke i grafičke tehnike prema PiP-u (npr. gvaš, akvarel, tempera, kolaž, pastel, linorez u boji), uključujući i crtanje na računalu odnosno računalnu grafiku.

(4) Format papira treba biti u skladu s formatom mape za određeni razred (moguć je i rad na polovici papira istoga formata).

(5) Na poleđini svakoga likovnog rada koji dostavlja učitelj/učiteljica obvezni su sljedeći podatci ispisani tiskanim slovima:

- naziv osnovne teme Natječaja kao poticaja za likovni rad (sigurnost u prometu)
- nastavna tema iz PiP-a za Likovnu kulturu
- likovna tehnika
- korelacija (suodnos nastavnih sadržaja)
- ime i prezime učenika/učenicice, razred, dob,

škola, mjesto, ime i prezime učitelja/učiteljice mentora (učitelj/učiteljica razredne nastave ili likovne kulture)

f) nadnevak.

(6) Od pobjednika/pobjednice Natječaja zatražit će se da dostavi svoju digitalnu fotografiju (JPEG format, rezolucija: 300 dpi) ili klasičnu fotografiju veličine kao za osobne dokumente, uz pristanak roditelja/staratelja.

**Upute za motivaciju učenika na likovni rad**







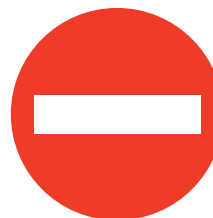
#### Članak 4.

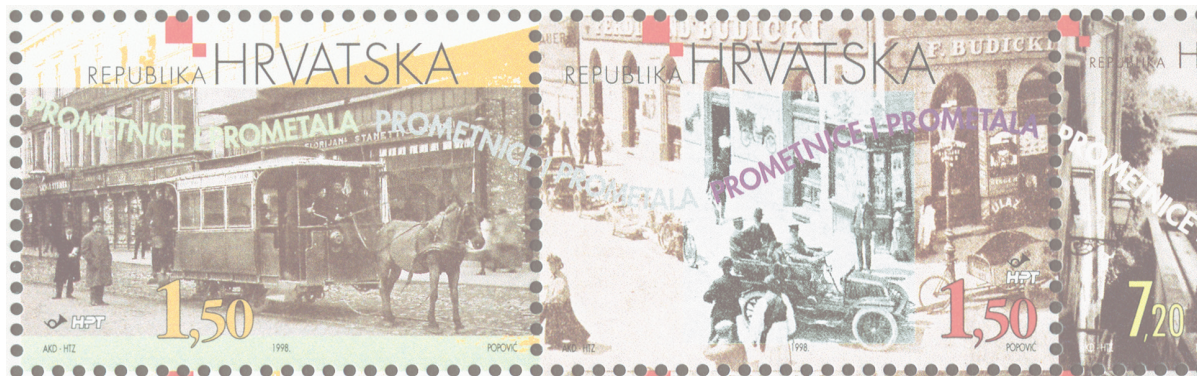
(1) Tema Natječaja, odnosno zadani likovni problem za učeničke radove je sigurnost u prometu.

(2) Učitelj/učiteljica treba iz PiP-a za Likovnu kulturu odabrati odgovarajuću nastavnu temu koja će učenicima pružiti priliku za traženje različitih, maštovitih i originalnih likovnih rješenja na temu Natječaja. U učenicima treba poticati kreativnost, zanimanje za istraživački rad, kao i samostalnost u planiranju i realiziranju likovne teme upućivanjem na traženje vlastitoga likovnoga rješenja čiji je cilj povećanje motivacije za zaštitu djece i drugih sudionika u prometu u svrhu unaprjeđenja edukacije o prometnoj kulturi i prometnim propisima. Likovno rješenje treba biti vizualno pogodno za reduciranje na veličinu poštanske marke, načinom koji će biti razumljiv

djeci i odraslima iz cijeloga svijeta.

Izvornost izraza u obradi dogovorenoga, odnosno odabranoga motiva pritom će se osigurati ako učenici svoju pozornost usmjere na likovno istraživanje npr. slikarske teksture / svjetlosne vrijednosti čistih boja, grafičke modelacije, toplu-hladnog ili komplementarnog kontrasta boja / simboličke uloge boja.





(3) Dječji doživljaj i interpretacija teme Natječaja može se potaknuti korelacijom likovne nastavne teme s nastavnim sadržajima iz tehničke kulture, prirode i društva, povijesti odnosno s književnim djelom i medijskom kulturom. Svakako je važno potaknuti učenike i pružiti im priliku da u likovnim radovima iskažu različitosti svojih viđenja, interesa i osobnosti.

#### **Način prijave radova**

Članak 5.

(1) HP-Hrvatska pošta d.d. organizira Natječaj za likovno rješenje poštanske marke RH Sigurnost u prometu u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje te prema navedenim pravilima odabire pobjednika Natječaja među svim sudionicima koji su poslali svoje radove na Natječaj. Radi upoznavanja javnosti s ovim Natječajem, HP-Hrvatska pošta d.d.

izradit će brošure, koje će dostaviti u škole.

(2) Pravila Natječaja bit će dostupna i na internetskim stranicama HP-Hrvatske pošte d.d., [www.posta.hr](http://www.posta.hr).

#### **Način odabira najboljega rada**

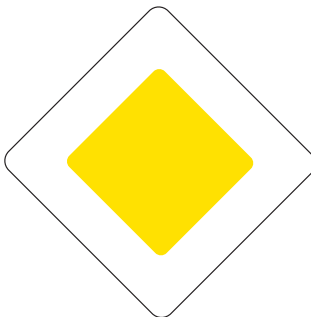
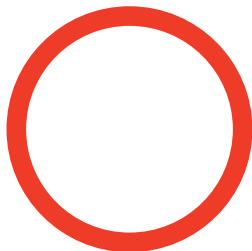
Članak 6.

(1) Učitelji/učiteljice likovne kulture i razredne nastave odabiru najviše deset (10) najuspješnijih likovnih radova nastalih na razini škole.

Kriteriji odabira:

- razumijevanje ključnih pojmova nastavne teme (PiP)
- kreativnost
- primjena likovne tehnike na vlastitome radu.

(2) Odabrani radovi trebaju se poslati najkasnije do **15. svibnja 2015.** godine na adresu:



**HP-Hrvatska pošta d.d.**  
**„Natječaj za poštansku marku Sigurnost u prometu“**

**Jurišićeva 13**  
**10000 Zagreb**

s naznakom: **„NE OTVARATI!“**

(3) Najuspješniji likovni rad odabire Povjerenstvo za izbor motiva te grafičkih i likovnih rješenja poštanskih maraka RH, a koji će se koristiti kao motiv na poštanskoj marki RH Sigurnost u prometu.

(4) Trideset (30) likovno najuspješnijih radova, uključujući i pobjednički rad, bit će 7. rujna 2015. godine objavljeni na internetskim stranicama HP-Hrvatske pošte d.d., [www.posta.hr](http://www.posta.hr).

**Nagrada najboljemu autoru na državnoj razini**

Članak 7.

Autor pobjedničkoga rada bit će nagrađen računalom i pisačem. Svečanost uručjenja nagrade za najuspješniji rad i promocija održat će se u rujnu 2015. godine.

Alen Premužak

Predsjednik Uprave  
HP-Hrvatske pošte d.d.



Odabrani radovi trebaju se poslati najkasnije do  
**15. svibnja 2015. godine** na adresu:

**HP-Hrvatska pošta d.d.**  
**„Natječaj za poštansku marku Sigurnost u prometu“**  
**Jurišićeva 13**  
**10000 Zagreb**  
s naznakom: **„NE OTVARATI!“**



Agencija za odgoj i obrazovanje  
Education and Teacher Training Agency



NACIONALNI  
PROGRAM  
SIGURNOSTI  
CESTOVNOG  
PROMETA



REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture

